

ד* - מקור היאוש והנפילות

עקר הנפילות באות מפני שאינו מאמין בקלות התשובה

1 התשובה מצוה קלה שבקלות וקשה שבקשות

התשובה היא תופסת את החלק היותר גדול בתורה ובחיים, עליה בנויות כל התקוות האישיות והציבוריות, היא מצות ה' שהיא מצד אחד קלה שבקלות, שהרי הרהור תשובה הוא כבר תשובה, ומצד אחר הרי היא קשה שבקשות, שלא יצאה עדיין אל הפועל במילואה בעולם ובחיים. (מתוך הקדמת הרב לאורות התשובה)

2 הקדמה סוגי כפרה - יומא פו.

עבר על עשה ושב אינו זז משם עד שמוחלין לו ... עבר על לא תעשה ועשה תשובה תשובה תולה ויוה"כ מכפר... עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה תשובה ויוה"כ תולין ויסורין ממרקין אבל מי שיש חילול השם בידו אין לו כח בתשובה לתלות ולא ביוה"כ לכפר ולא ביסורין למרק אלא כולן תולין ומיתה ממרקת ...

רש"י - חילול השם. חוטא ומחטיא אחרים

3 נטיה של חולין הבחנה של צדיקים עליונים - מגיד מישרים תחילת פרשת בשלח מהדורא קמא:

אור לט"ו בשבט, ה' עמך וכו' וכל אשר אתה עושה ה' מצליח ויצליח רק כי תדבק בי ובתורתי ויראתי ואיברך יהיו מחנה שכינה ולבך ואיברך הפנימיים יהיו מיוחדים לעבודתי תמיד וכל ענייניך יהיו מיוחדים לשמי, כי הטוב בעיניך מה שעשית בזה הלילה? לשתות מים יותר מדאי? ובלילה שקודם לזה אכלת ברוב לשבעה ולא הספיק לך היין שרגילים להביא לך אלא הוספת להביא לך כמוהו, ועל הראשונים אנו מצטערים ואתה באת להוסיף. וגם פעם אחרת בזה השבוע המאכל אחר סילוקו שלחת להביא יין, כי הלא כשאדם משביע יצרו אפילו ממים הוא מפאת יצר הרע ונחש וסמאל כי הם רודפים אחריו תמיד ואליך תשוקתם ואתה תמשול בהם.

עוד אמר איך היית רוצה שאדבר עמך אמש שאכלת צנון הרבה! (מגיד מישרים סוף בראשית מהדורא קמא)

ה - סלידה מהרגשת בהמיות = תשובה

כשעושים איזה דבר בנטיה של חלין. של גופניות ובהמיות, אם רק הוא של היתר, תיכף כשמתעוררים לשוב ע"ז מתעלים כל הכחות ומתהפכים לאצילות ולקדושה. "במצוות עשה אינו זז משם עד שמוחלין לו", ובעניני היתר תיכף כשעולה ברעיונו לשוב הרי הוא מתקדש, והפעולה וכל כחה מתקדשים עמו, והעצבון* הבא מתוך תענוגי חול מתהפך מיד לשמחה של מצוה** , "ולישרי לב שמחה".

*** מקור העיצבון** - מדרש רבה קהלת ו, ו'

"וגם הנפֿש לא תמלא" (קהלת ו, ז), מִשָּׁל לָמָּה הַדָּבָר דּוֹמָה לְעִירוֹנִי שְׁנָשָׂא בֵּת מְלָכִים, אִם יָבִיא לָהּ כָּל מָה שְׁבָעוֹלָם אֵינָן חֲשׁוּבִין לָהּ כְּלוּם, לָמָּה, שֶׁהִיא בֵּת מְלָךְ. כִּי הַנְּפֶשׁ אֵלֶּי הַבָּאת לָהּ כָּל מַעֲדָנֵי עוֹלָם אֵינָם כְּלוּם לָהּ, לָמָּה, שֶׁהִיא מִן הָעֲלִיּוֹנִים.

**** שמחת התשובה** - אגרות הראיה איגרת שע"ח

ביסוד הכל צריכה לבא ההסברה הכללית של בטחון התשובה, ועוצם השלוח , ושמחת-עז , שצריכה להיות מתלבשת הנפש של כל איש אשר אור התשובה מאיר בנשמתו